

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Opintopolun hyvää alkua tukemassa

15.11.2019 OHOsymposium, Jyväskylä

Leena Penttinen, Päivi Rosenius, Tuija Pasanen, Katri Ruth & Niina Rissanen

OHO!-hankkeen kehittämistyön tuloksia

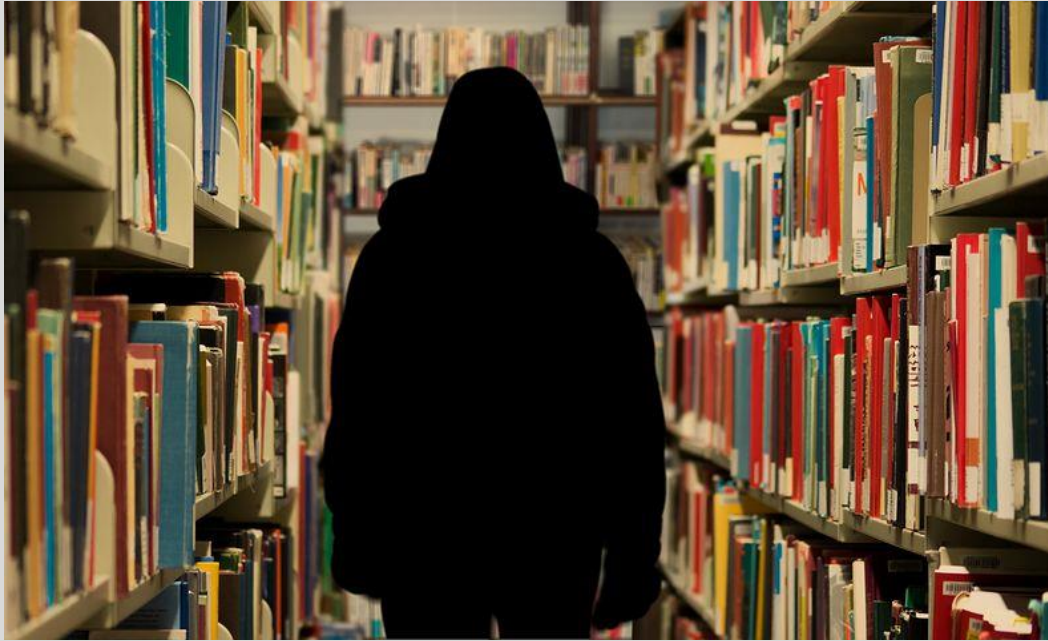
Lähtökohtia:
Opiskelijälähtöisyys ja tutkimusperustaisuus

"Tunsin ensimmäisinä
kuukausina itteni
melko usein
yksinäiseksi kun olin
yksin huoneessani.
Minulla oli kaksi
kämpistä, mutta toista
en nähnyt juuri
koskaan enkä
toisenkaan kanssa
puhunut juuri
tervehtimistä enempää.

"Tuleva ja menevä epävarmuus opiskelupaikkavalinnastani tuo yleensä tullessaan yksinäisyyden tunteita, - -. Olin niin opintojen alussa kuin edelleenkin vaihtelevan epävarma siitä, onko tämä ala minulle sopiva ja onko tällä alalla minulle tulevaisuudessa töitä."

"Kaikki olivat tutustuneet niin nopeasti ja muille oli muodostunut jo omia porukoita, joihin en uskaltanut mennä mukaan. Kaikki - - opiskelijat olivat niin sosiaalisia ja aktiivisia tapahtumissa. - - Olen vähän introvertti ja sellainen, joka jää mieluummin takaa-alalle ja odottaa, että muut lähestyvät. En uskalla lähestyä muita. Se on varmaan suurin syy yksinäisyyteeni."

"Jonkin verran yksinäisyyteen vaikutti myös vähäinen kiinnostukseni juomiseen ja yömyöhään valvomiseen – tutustuin hieman hitaammiin ja jäin ehkä välillä ulkopuoliseksi yhteisistä kokemuksista."

Näkökulmia opintoihin kiinnittymiseen

Opiskelijan yksilölliset taipumukset ja toiminta:

miten opiskelija käyttää aikaa ja suuntaa energiaansa oppimisen ja opiskelun kannalta merkittäviin toimintoihin (Exeter ym. 2010; Hu & Kuh 2002; Kuh 2003).

- Yksilöllistä kiinnittymistä tukevat realistiset odotukset, ammatilliset motiivit, motivaation säilyttäminen sekä opiskelutaitojen haltuunotto (Korhonen & Rautopuro 2012; Leese 2010; Lowe & Cook 2003; Mäkinen & Annala 2011; Poutanen, Toom, Korhonen & Inkinen 2012).

Korkeakouluopintojen ulkopuolinen maailma:
yksilölliset elämäntilanteet ja toisaalta ympäröivän yhteiskunnan rajoitukset sekä mahdollisuudet.

- työssäkäynti, toimeentuloon ja elämäntilanteeseen liittyvät kysymykset, terveydelliset syyt ym. (OKM 2014; Saari & Kettunen 2013; Saarenmaa ym. 2010).

Korkeakouluyhteisö ja opiskelijoiden osallisuus sekä akateemiseen yhteisöön kuuluminen: sense of belonging & joint creation

- Miten korkeakoulun toimintakulttuuri ja pedagogiset käytänteet mahdollistavat opiskelijan liittymisen yhteisön jäsenyyteen, keskinäiseen kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen.
- Millaiseksi opiskelija kokee osaamisensa ja valmiutensa kiinnittyä alan asiantuntijayhteisöihin, työuralle ja tulevaisuuteen.

Osallisuutta ja kuulumista

- Viime kädessä korkeakouluopinnoissa on kyse yksilöllisistä oppimis- ja opiskeluprosesseista sekä tulevaisuusorientaatiosta
- Osallisuus ja akateemiseen yhteisöön kuuluminen:
 - Osallisuus opiskelijan omaa aktiivisuutta oman oppimisprosessinsa edistämässä
 - Kuuluminen (sense of belonging) kokemusta mm. omista opiskelutaidoista ja siitä, että on osa opiskeluun liittyviä ryhmiä ([Penttinen & al. 2017](#))
- Siirtymävaiheessa tarve kuulua johonkin, samastua toisiin ja turvallisesti neuvotella omasta uudesta identiteetistä yliopisto-opiskelijana([Wilcox ym. 2005](#))

Oppiaineen henkilöstön roolista opintoihin kiinnittymisessä

- Yliopisto ei välttämättä kommunikoi ja tee opiskelijaan kohdistuvia odotuksia näkyväksi ([Mackie 1998](#)), vaikka opettajilla keskeinen rooli opiskelijoiden kulttuurisen pääoman vahvistamisessa ([Harvey, Drew & Smith 2006](#); [Scanlon, Rowling & Weber 2007](#))
- Opetushenkilöstön ja opiskelijoiden välisen vuorovaikutuksen laadulla merkitystä opintoihin kiinnittymisessä ([Cotten & Wilson 2006](#), [Hagenauer & Violet 2014](#), [Prahaland & Ramsay 2004](#))
- Opetushenkilöstä koetaan usein vaikeaksi lähestyä: etäisyys opettajien ja opiskelijoiden välillä ei rakenna henkilökohtaista kohtaamisen kokemusta ja anonyymisyyden kokemus heijastuu myös vertaissuhteisiin muihin opiskelijoihin ([Scanlon, Rowling & Weber 2007](#))
- Opintojen keskeyttämiseen liittyy kokemuksia opetushenkilöstön vaikeasta tavoitettavuudesta ja kuuntelemattomuudesta ([Wilcox ym. 2005](#))

https://kamu.uef.fi/uudelle_opiskelijalle

Kuinka orientaatio UEF:ssa käännettiin?

Alussa ja prosessin aikana

Alun keskiössä:

Opiskelijäläheisyys ja osallisuus vahvistaminen

Tutkimusperustaisuus ja yhdessä tekeminen

FYE tutkimus

Benchmarkkaus (akateeminen henkilöstö ja opiskelijat)

Henkilöstötapahtumat (ohjauksen työpajat)

Prosessin kuluessa

Tärkeitä asioita:

Opiskelijakokemukset keskiössä -> kuulluksi tuleminen

Opiskelijoiden ja henkilöstön välisen vuorovaikutuksen ja käytäntöjen laatu

Mikä muuttui?

- 1) Pre-orientaatio →
online materiaali "avoimella" nettisivustolla
- 2) orientaation "**suunta**" **kampuksella**
 - aluksi oman oppiaineen johdolla johdatusta ja orientaatiotapahtumia
 - Tämän jälkeen opintohallinnon järjestämät tapahtumat, tietopisteet jne.

Opintopolun hyvä alku UEF:ssa: Mitä kehitettiin ja tutkittiin 2018-2019?

01

Opintojen hyvä alku
ja kiinnittyminen

02

Flipattu orientaatio
KAMU – uuden
opiskelijan sivusto

03

Oppiainekeskeisyys
opintoihin
orientoitumisessa

04

Vertaistuutoroinnin
kehittäminen

Opintojen hyvä alku ja kiinnittyminen

Opintojen käynnistymisen kokemuksissa yksilöllistä, mutta myös alakohtaista vaihtelua

Kiinnittymisen summamuuttuja, joka kuvaa uudelle paikkakunnalle muuton kokemusta, opiskelijakavereihin tutustumista, opintotehtävien aloittamista, tuen saantia jne. (Asteikko 1 = eri mieltä -5 = samaa mieltä)

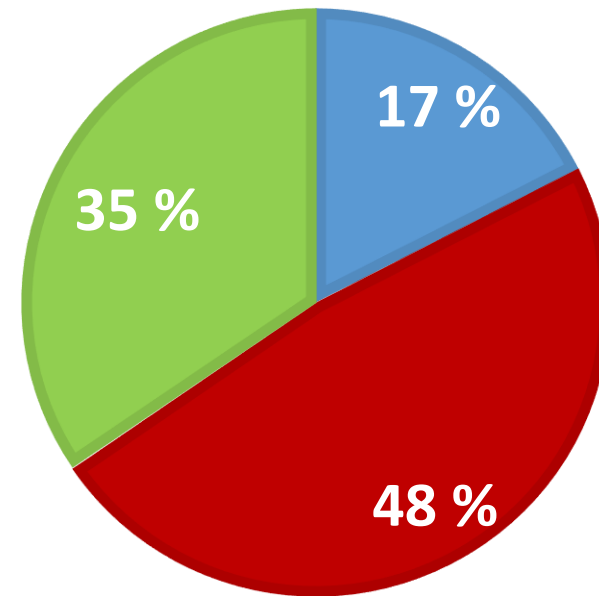
1. **Vahvasti kiinnittyneet** (summamuuttuja >4,5)
2. **Kiinnittyneet** (summamuuttuja= 3,5-4,49)
3. **Heikosti kiinnittyneet** (summamuuttuja < 3,5)

Ryhmiä välillä eroja tiedekunnittain ja oppiaineittain (EI sukupuoli, ikä, aiemmat opinnot)

- **Kiinnittyneet motivoituneempia ja kokevat kuuluvansa ryhmiin useammin kuin heikosti kiinnittyneet*****

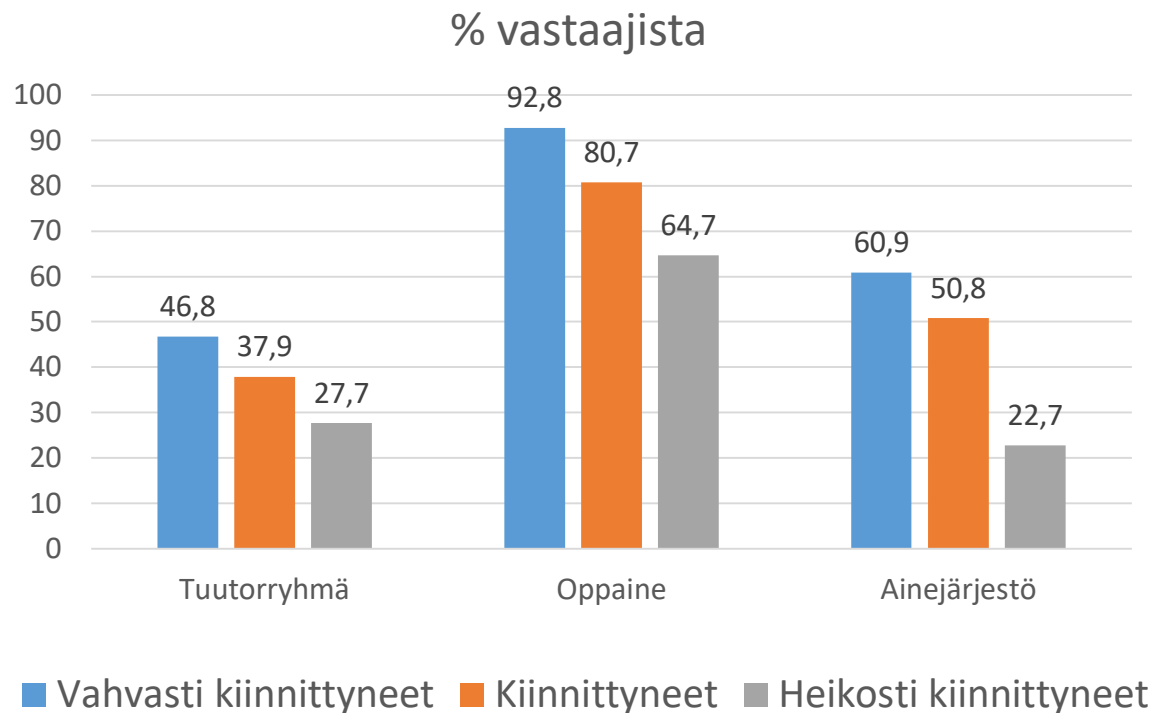
OPINTOIHIN KIINNITTÄMISEN
RYHMÄT

■ Heikosti kiinnittyneet ■ Kiinnittyneet ■ Vahvasti kiinnittyneet

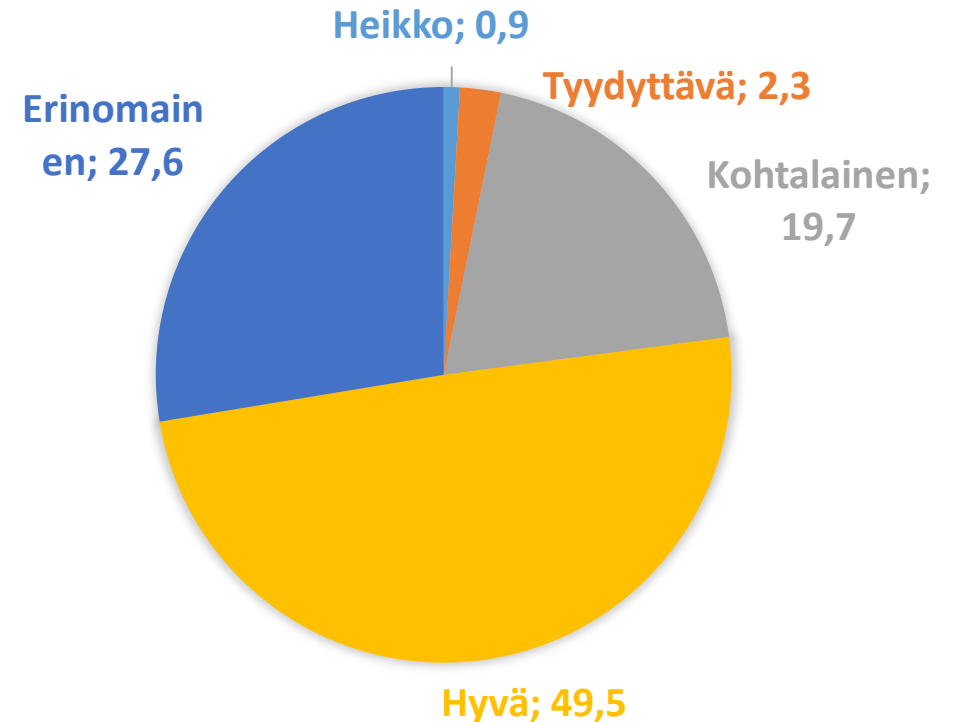
Motivaatiosta ja ryhmään kuulumisesta

Mihin opiskeluun liittyvään ryhmään koet kuuluvasi?

Opiskelumotivaationi on (ka=4,0)

%VASTAAJISTA

Taustoittavia näkökulmia:

- Oppimisprosessin omistajuus
- Muuttuva tulevaisuuskuva ja työelämätaidot
- Kiinnittymistä tukeva vuoropuhelu, vastavuoroisuus ja yhteisöllinen sitoutuminen
- ”Käänteinen opetustapa painottaa ongelmanratkaisua sekä vuorovaikutustaitoja. Aiemman passiivisen roolin sijaan opiskelijat pääsivät aktiivisiksi toimijoiksi” (Sointu 2019)

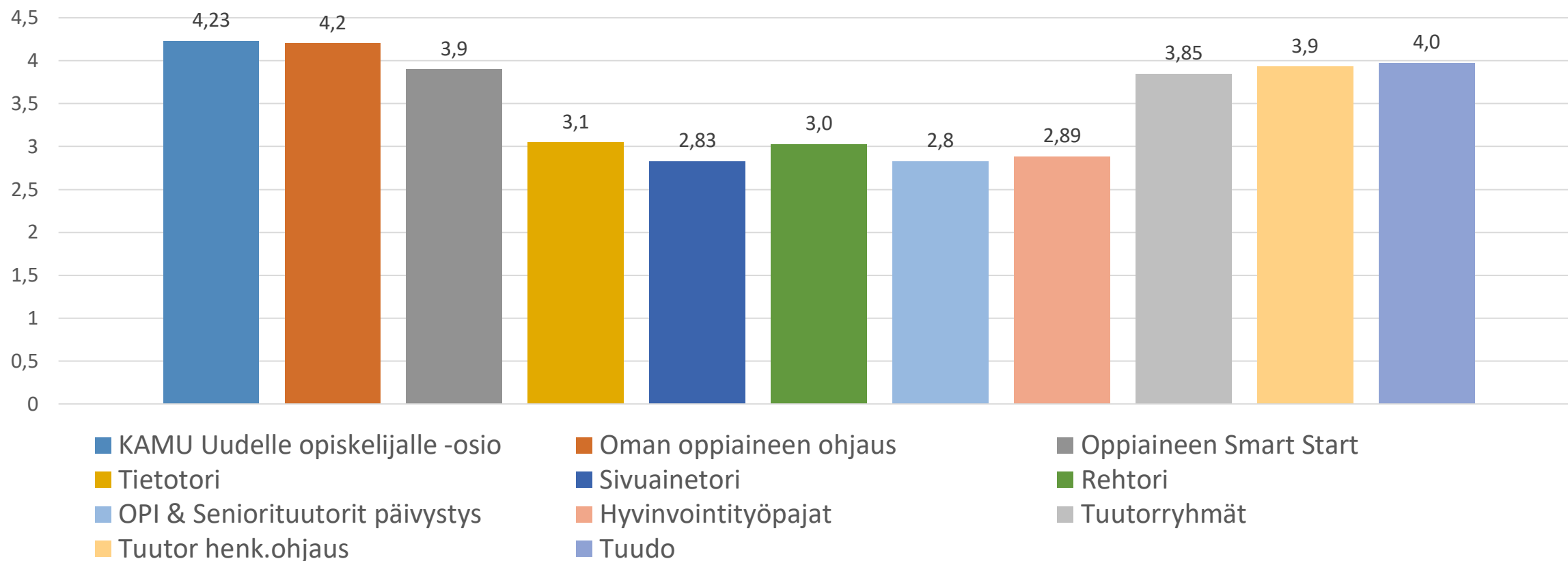
UJAN VERKKOMATERIAALI

nittelemme opiskelupaikastasi – alla rehtoreidemme tervehdys Sinulle!

Kokemukset flipatusta orientaatiosta

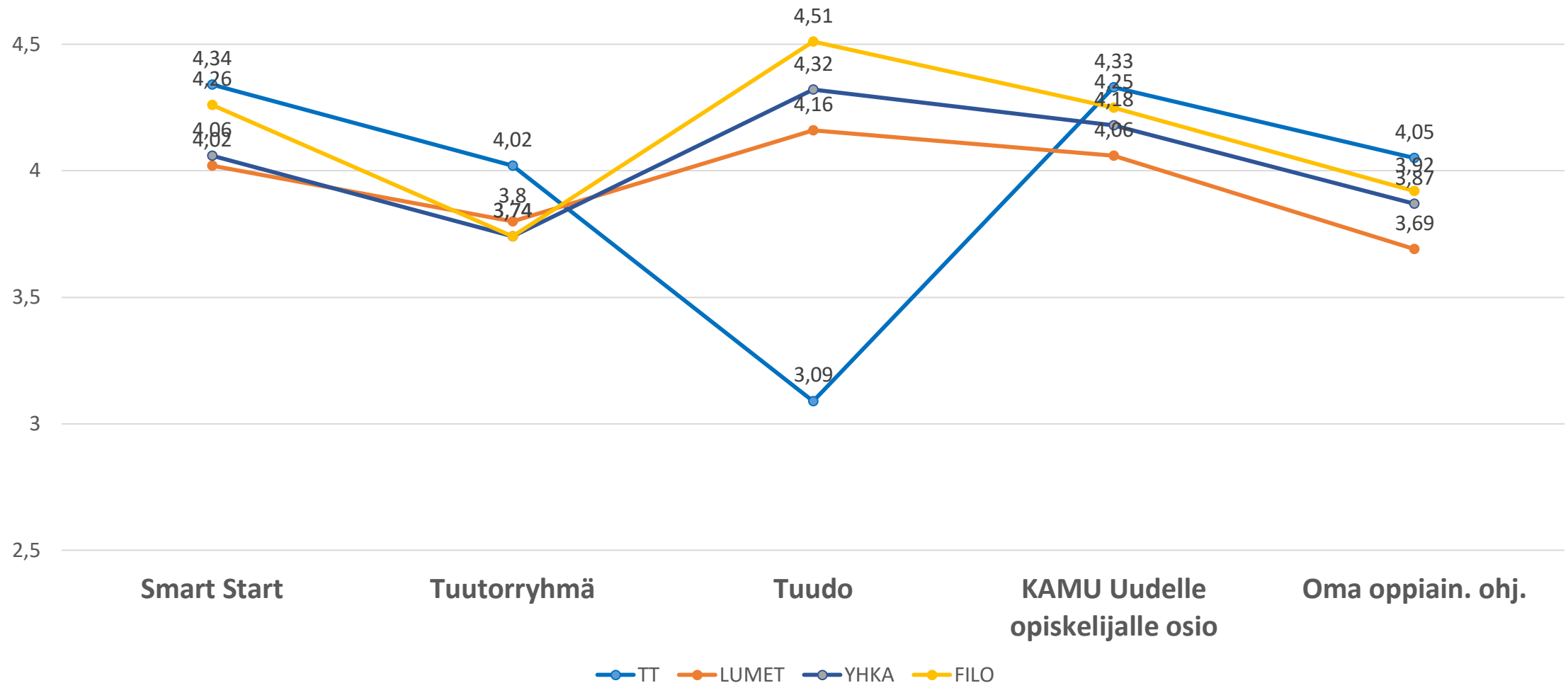

Orientaatiokokemukset: Miten hyödyllistä ja tärkeää? (ka, asteikko 1-5)

Orientaation sisältöjen hyödyllisyyden kokeminen

(ka 1= ei lainkaan, 5 = erittäin tärkeä ja hyödyllinen)

Kokemukset flipatusta orientaatiosta

(Kosonen 2019; Sointu & Valtonen 2019; Alkuohjauskysely 2018)

- "Opiskelijat voivat haastaa opettajan – ja ikään kuin imeä hänestä sen kaiken tiedon, mitä opettajalla on aiheesta antaa." (Sointu 2019)
- "Opiskelijälähtöisyys antaa myös mahdollisuuden turvallisempaan opiskeluilmapiiriin sekä vahvempaan ohjaukseen." (Valtonen 2019)
- Ei kai töissäkään kukaan mene palaveriin täysin valmistautumattomana? Miksi niin pitäisi tehdä opiskellessa? (opiskelija)
- "Xxxx:n mukaan hienoa on, kun kurssille tullessa opittavan aiheen huomaa hautuneen mielessä jo jonkin aikaa ja kysymyksiä aiheesta kykenee esittämään heti ensimmäisellä tapaamiskerralla. Aikaa ei mene asian omaksumiseen, vaan oppimisessa ja ajattelussa päästään vauhtiin heti kurssin alusta lähtien." (opiskelija)
- "riittävästi tietoa että Kamu saatavilla jo kesällä hyväksymisen saatuaan" (opiskelija)
- "Koen löytäneeni ko. sivuilta kaiken oleellisen." (opiskelija)
- "Ennakkomateriaali oli hyvä tuommoisena! Tietoa ei ainakaan kannata lisätä. Muutenkin paljon sisäistettävää asiaa." (opiskelija)
- "Se oli jo nyt hyvä, mutta välillä oli vaan helpompi kysyä muilta neuvoa kasvotusten." (opiskelija)
- "Koin että ennakkomateriaali oli kattava yhdessä muiden ohjaavien tahojen kanssa." (opiskelija)
- "Jos siinä olisi näkynyt myös läsnäololliset koulupäivät." (opiskelija)
- "Ehkä asiat olisivat voineet olla siellä vielä selkeämmin." (opiskelija)
- "KAMU ennakkomateriaalista olisi voinut ilmoittaa selvemmin ja selkeämmin. Osa fukseista ei edes tiennyt sen olemassaolosta ja kaikkien vain oletettiin tietävän se. Selkeämmät ohjeet KAMUn sivuille, että mistä pääsee minnekin." (opiskelija)
- "Maisteriopinnot aloittavalle voisi olla jokin oma tiivistelmä mitä asioita pitää ottaa huomioon ja myös onko millaista ohjausta tarjolla"
- "Selkeämmät verkkosivut" (opiskelija)
- "Tarvittava tieto oli pyritty kasaamaan yhteen pakettiin, mutta eri sivustoille hyppiminen aiheutti haasteita keskeisten asioiden ja tekemisten ymmärtämiseksi. Sen takia 1. viikon HOPS-päivät olivat tärkeitä." (opiskelija)

A high-angle photograph showing a group of people sitting in a circle on a green lawn. Their hands and feet are extended towards the center of the circle, creating a sense of unity and community. The text "Hops-ohjaus opintojen alun tukemisessa" is overlaid in the center of the image.

Hops-ohjaus
opintojen alun
tukemisessa

Oppiaineen hops-ohjaus ja opiskeluun kiinnittyminen

- Minkä tekijöiden avulla voidaan ennustaa opiskeluun kiinnittymistä?
- Askeltava regressioanalyysi: mallin tavoitteena tunnistaa
 - Ennustavat tekijät
 - Tekijät, jotka eivät ennusta kiinnittymistä
- Tutkimusasetelma
 - Selitettävä muuttuja: Opiskeluun kiinnittyminen (summamuuttuja)
 - Selittävät muuttujat:
 - Oppiaineen orientaatiotilaisuudet
 - Oppiaineen hops-ohjaus
 - Oppiaineen henkilöstöön tutustuminen
 - Oppiaineen henkilöstön lähestyttävyyys
 - Opiskelumotivaatio

Oppiaineen hops- ohjauksen merkitys

- Regressiomallin rakentaminen:
 - Oppiaineen hops-ohjaus: ennustaa 26 %
 - Oppiaineen ohjaus + motivaatio: ennustaa 40 %
 - Oppiaineen ohjaus + motivaatio + henkilökunnan lähestyttävyyden: ennustaa 44 %
- Mallin ulkopuolelle jäivät oppiaineen tilaisuudet ja henkilökuntaan tutustuminen
- Malli tilastollisesti yhteensopiva ($F=175.27$, $df_1=3$, $df_2=659$, $p<.000$)
- Hops-ohjaukseen kannattaa panostaa, koska se avulla voidaan kiinnittymistä tukea, vaikka motivaatiolla on myös suuri merkitys
- Motivaatiota ja sen ylläpitämistä tulee myös tukea
- Henkilökunnan lähestyttävyys (suhtautuminen opiskelijoihin) merkittävämpää kuin erilaiset tilaisuudet ja tutustuminen!

Mikä opintojen alussa
tukenut parhaiten?

Opiskelijan omin
sanoin...

- Ilmapiiri on ollut todella kannustava ja positiivinen. Henkilökunta tuntuu olevan lähellä opiskelijoita. Virheitä ei tarvitse pelätä, niistä opitaan. (m, kauppatiede)
- HOPS-ohjaajien vetämät ryhmätapaamiset ja se, miten kaikki HOPS-ohjaajat ovat olleet oikeasti kiinnostuneita meistä fukseista: heihin on helppo ollut ottaa yhteyttä, jos on tarvinnut. (n, erityispedagogiikka)
- Ei tarvitse miettiä keneltä kysyä - jos jokin askarruttaa, niin on monta tahoja joilta saada apua. (m, sovellettu fysiikka)
- Helposti lähestyttävät, motivoivat ja innostavat opettajat (n, sosiaalityö)
- Yhteiset starttipäivät joissa tutustui opiskelukavereihin ja laitoksen henkilökuntaan; tietää keneltä kysyä ja ylipäänsä uskaltaa kysyä jos tarvitsee apua. (m, terveystaloustiede)
- Yhteisöllisyyden tunteen rakentaminen. (m, metsätiede)

Vertaistuki &
kokemuksia
ryhmistä

Vertaistuen ja ryhmään kuulumisen merkityksestä

- Vertaistuutoroinnin merkitys suhteessa oppiaineen järjestämisen ohjaukseen ja orientaatioon
- Askeltavan regressiomallin rakentaminen
 - Vertaistuurotointi 24 %
 - Vertaistuuotointi + opiskelumotivaatio 36 %
 - Vertaistuuotointi + opiskelumotivaatio + oppiaineen hops-ohjaus 42 %
 - Mallin ulkopuolelle jää oppiaineen tilaisuudet
- Malli tilastollisesti yhteensopiva ($F=132, 78, df_1=3, df_2=547, p<.000$)
- Vertaistuutoroinnilla tärkeä rooli opintopolulle kiinnittymisessä (Huom. Sosiaalisella tuella merkitystä myös akateemisessa opiskelussa ja opiskelutehtäviin kiinni pääsemisessä!)
- Ryhmään kuulumisen kokemus yhteydessä kiinnittymiseen:
 - Kiinnittyneistä yli 90 % koki kuuluvansa omaan oppiaineensa ryhmään
 - Heikosti kiinnittyneistä vain runsas 60 %
- Saadulla yksilöohjauksella ei merkitystä kiinnittymiselle!

A high-angle, wide shot of a large, multi-level library. The space is filled with people, mostly students, sitting at long wooden tables and studying. The tables are arranged in a tiered fashion, with upper levels accessible by stairs. The walls are lined with bookshelves, and the overall atmosphere is one of quiet academic activity. The text "Johtopäätöksiä" is overlaid in the center of the image.

Johtopäätöksiä

Johtopäätöksiä

- Opiskelijakokemuksessa on yksilöllisiä vivahteita, jotka määrittävät osallisuuden kokemusta, myös opintoaloilla on vaihtelua:
 - Flipattu orientaatio toimii käänteisenä ratkaisuna infoähkyn sijaan
 - Yksilöllistymisen myötä kohtaaminen korostuu
 - Opintoaloilla on hyvä kirkastaa oman oppiaineen/koulutusohjelman profiilia: mikä meitä motivoi omassa asiantuntijudessamme/tieteenalalla
- Yksilöllistä opintojen aloittamista tukeva oppiaineen hops-ohjaus ja henkilökunnan sekä opiskelijoiden välisen vuorovaikutuksen laatu (kohtaaminen) tärkeimpiä institutionaalisia opintojen alun tukimuotoja

Kohtaamisen tärkeydestä opintopolulla

- Ohjauksen ytimessä yhteisöllisen osallisuuden tukeminen:
 - Kuulluksi tuleminen
 - Hyväksytyksi ja ymmärretyksi tuleminen
- Kuuntelenko ymmärtääkseni vai vastatakseni?
- Osallisuuden kokemuksessa tärkeää tunne, että voin vaikuttaa siihen, mitä minulle tapahtuu tässä ryhmässä ja yhteisössä

Erään opettajan ”Hyvä opettaja 2019” perusteluja:

”Janne on helposti lähestyttävä eikä hänen kanssaan tarvitse pelätä tyhmiä kysymyksiä. Jannen kaikilla kursseilla on lämmin tunnelma, paljon keskustelua ja konkreettisia tehtäviä. Hänen kursseilla on kiireettömyyden tuntua ja aitoa kuuntelua. Hän ottaa kaikki huomioon ja kysyy käytävillä törmätessä kuulumisia. Kaikesta näkee, että hän tekee työnsä kaikella sydämellä.”

ONE SMART DECISION. UEF.

uef.fi

Kiitos 😊